

מזאצרות הפרשה

ושלוחה – זה עדיין לא אומר כלום לגבי מחר... ואם אנו יודעים שהבריאות של מחר, והשכל של מחר, והפרנסה של מחר, תלויה רק במישהו אחד ויחיד – לא ייתכן שאנו לא נבקש ממנו באמת שיתן לנו את כל הצרכים הבסיסיים הללו, שבלעדיהם חיינו אינם חיים! לכן, דוקא הבקשה שלנו – מהווה בעצם הכרזה של אמונה!

אני שומע לעיתים על אנשים, שנמנעים מלבקש בראש השנה על צרכים גשמיים כאלו ואחרים... ואני אומר, אדרבה! מי שאינו מבקש על צרכיו הגשמיים בימי ראש השנה – כנראה לא מרגיש מספיק עד כמה הוא תלוי בריבונו של עולם... הוא כנראה לא מאמין מספיק בכך שהימים הללו משמעותיים כל כך!!!

שמעתי מאבי מורי (שליט"א) זצוק"ל, לא פעם, כי בפרנסה צריך להשקיע יומיים בשנה בלבד: שני הימים של ראש השנה... ואכן, מי שמרגיש באמת שהפרנסה שלו תלויה בידיו של הריבונו של עולם, משקיע בשני הימים הללו את כל כוחותיו בכדי לזכות לפרנסה במשך כל השנה כולה... אבל מי שאינו מרגיש זאת מספיק? מי שאינו מאמין מספיק שמזונותיו של כל השנה נקצבים בימי הדין והמשפט? הוא יכול באמת לוותר בימים אלו על כל תפילה העוסקת בגשמיות, ולהתמקד רק בתפילה על רוחניות...

אומר את הדברים בהסתייגות: ייתכן שישנם אנשים, שבאמת אינם מוטרדים מהפרנסה או הבריאות שלהם, וכל מה שחשוב להם זה רק גילוי כבוד שמים בעולם... אדרבה! אנשים שכאלו, יכולים אמנם להתפלל בראש השנה רק על גילוי כבוד מלכותו יתברך בעולם, ולגמור בדעתם כי יהיה עמם מה שיהיה – לא אכפת להם ממאומה...

אולם אנשים כערכנו, המוטרדים כאשר בריאותם אינה כתקנה, ומבולבלים כאשר פרנסתם מקופחת, ומודאגים כאשר מתרגשת עליהם תקופה של קושי – כלום יכולים הם להיות אדישים לכל הצרכים הללו בימי הדין והמשפט, בהם נחרץ גורלם למשך השנה הקרובה? הלא הדבר לא יעלה על הדעת! מי מאיתנו, שאינו מתפלל מעומק הלב בראש השנה על צרכיו – סביר להניח שישנה רק סיבה אחת לכך: הוא לא באמת מאמין ומרגיש כי חייו ועתידו מוטלים כעת על כף המאזניים...

לכן, הבה נתחוק כולנו באמונה, נרגיש בחוש כי תלויים אנו באופן מלא באבא שבשמים – בכל רגע ובכל שניה, ואז התפילות שלנו תיראנה אחרת לגמרי... הן לא תהיינה רק בקשות – אלא עדות נאמנה על אמונתנו המוחלטת בצור העולמים, מלך מלכי המלכים, שאנו נתונים בידיו לשבט או לחסד בכל רגע ובכל שניה, ואין מלבדו מלך עוזר ומושיע!

זו היא תפילה "כעומד לפני המלך", ולשם עלינו לשאוף!

(קטעים מתוך הספר 'נפשי חמדה')

לעורר על הגאולה

הגר"מ שטרנבוך שליט"א, מעורר בימים אלו בשיחותיו על חובת כל יחיד ויחיד להתפלל בימים הללו על הגאולה העתידה, והביא משלו של החפץ חיים לאחד שהיה בבית האסורים והמלך הגיע לבקרו והיה יכול לבקש כרצונו, וביקש לשפר את התנאים שלו בכלא, אמרו לו טיפש הלא היית יכול לבקש לצאת חופשי, וכך גם אנו נמצאים בגלות, וכשהמלך מגיע בימים נוראים צריכים אנו לבקש לצאת לחופשי בגאולה השלמה, ולא להיות טיפשים לבקש רק הטבת התנאים בתוך הגלות המרה.

ראש השנה - שני ימי מלחמה

שני הימים של ראש השנה אלו ימים שאינם חוזרים, יומיים בשנה שקובעים בהם את כל השנה כולה, ולכן צריך להסתער עליהם בכל הכוחות. להמחשת העניין, חייל נמצא במלחמה בשדה הקרב, וכי הוא ידרוש את הרגליו בשעה כזו ואת ארוחת הבוקר שרגליו בה בכל יום? לא! הוא נמצא כעת במלחמה ומבין שאין את ההרגלים והפינוקים, מלחמה זו מלחמה, יש כמה ימי מלחמה וצריך להסתער עליהם, לאכול מעט וליישון מעט, כדי שנוכל לנצח במלחמה.

צריכים להתאמץ כמה שיותר בתפילות, בלימוד התורה, בשבירת מידות והרגלים, בשבירת הלב, בקבלות, בקריאת תהילים ובמיעוט שינה, יומיים בשנה בהם נקבע את כל השנה. ננצל ימים אלו ונחזור בעזרת ה' מהמלחמה בריאים וחזקים ועומדים על רגלנו במשך כל השנה כולה.

חשוב מאוד שלא למעוד בראש השנה בענייני האכילה והשינה. הן אמת שיש מצוה לאכול בראש השנה, ושמחת בחגך (דברים טז, יג), נאמר גם על ראש השנה (כמבואר במשנ"ב בסימן תקצ"ו סק"א), אך מכל מקום השו"ע פוסק (סימן תקצ"ו ס"א) שלא יאכלו כל שבעים ביום זה למען לא יקלו ראשם ותהיה יראת ה' על פניהם. צריך לקחת את שני ימי ראש השנה בתור יומיים קריטיים שקובעים את כל השנה, לישון פחות, לאכול פחות, למעט בדברים בטלים, ולהסתער על היומיים האלה כמו במלחמה. (הגאון הרב אופיר יצחק מלכה שליט"א, גליון הלכה למעשה)

שמעתי מאבי מורי זצוק"ל, לא פעם, כי בפרנסה צריך להשקיע יומיים בשנה בלבד: שני הימים של ראש השנה... ואכן, מי שמרגיש באמת שהפרנסה שלו תלויה בידיו של הריבונו של עולם, משקיע בשני הימים הללו את כל כוחותיו

ראש ישיבת 'קריית מלך' הגאון רבי שלמה קנייבסקי שליט"א על התפילה ומשמעותה

התפילה שלנו מהווה אמנם הכרזה של אמונה, הכרזה של הכרה בכך שהקדוש ברוך הוא הינו היחיד שביכולתו לתת לנו את כל צרכינו. אולם לפני הכל ואחרי הכל – מדובר בבקשה. אם התפילה שלנו לא תהיה בגדר בקשה, היא לא תהיה תפילה... וממילא, גם הכרזת אמונה לא ניתן יהיה למצוא בה!

הבה נסביר את הדברים: מי שמכיר בכך שהבריאות שלו בידיים של הקדוש ברוך הוא, ורק ברצותו יתברך הוא יזכה לאריכות ימים מתוך בריאות איתנה, בלי סבל ומכאובים... האם ייתכן שהוא לא יבקש ממנו יתברך על בריאותו בכל יום מחדש?

מי שמכיר בכך שבלי הריבונו של עולם לא יהיה לו שכל אפילו בשביל הדברים הפשוטים ביותר, שלא לדבר על בינה והשכל בתורה הקדושה או בשאר מעשה ידיו... האם ייתכן שהוא לא יתחנן שוב ושוב על דעת? מי שמרגיש בחוש, כי גאולתו וישועתו מכל צרה שבה הוא נמצא – תלויה אך ורק באבא שבשמים, מבלי שאף אחד אחר יכול לסייע לו באמת... האם יתכן שהוא יחריש מלהעתיר מעומק הלב שלש פעמים בכל יום ולצפות לישועה מהיושב במרומים?

לא ולא... הדבר בלתי אפשרי. מי שבאמת מאמין, מי שבאמת מרגיש, מי שבאמת מכיר בכך שהוא תלוי לחלוטין באבא שבשמים – לא יחריש מלבקש ממנו את כל צרכיו, בכוונה, שוב ושוב, עוד ועוד! ואין מי שאינו זקוק למאומה... כי גם אם יש לנו היום בריאות ודעת, פרנסה

כוחן של דמעות

וה' פָקַד אֶת שָׁרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דָּבַר. (בראשית כ"א, א' – מתוך הקריאה לראש השנה)

ביום הראשון של ראש השנה נוהגים לקרוא על פקידתה של שרה ולידת יצחק. הטעם לדבר משום ששרה נפקדה בראש השנה, כמובא במסכת ר"ה דף י"א. אולם חלק ניכר מהפרשה עוסק בגירושה של הגר וישמעאל מבית אברהם. דבר זה צריך הבנה: מדוע נבחרה דווקא פרשה זו לקריאה ביום קדוש ונורא זה – בראש השנה?

את הדברים נוכל להבין ע"פ המעשה הבא: מוצאי יום הכיפורים בצל קורתו של ה'חוזה מלובלין'. בית המדרש התרוקן זה מכבר. רובם של החסידים פנו לשוב אל עריהם ובתייהם מהם באו לחסות בצל קודשו של רבם בימים הנוראים. יחידי סגולה זכו להמשיך ולהסתופף בחדרו של הרבי הקדוש. הצדיק היה יושב אחוז שרעפים, עדיין לא טעם מאומה. לפתע הרים את עיניו הטהורות ופנה אל ר' שמחה בונים מפשיסחה שישיב שם. "בונים יקרי, צר לי עליך מאד" אמר ה'חוזה, "משמים גזרו עליך שתפסיד את כל מעותיך, בכל כוחי ניסיתי להמתיק את הגזירה אך לא עלתה בידי. התחזק נא וקבל עליך דין שמים באהבה".

באותה עת עוד לא כיהן ר' שמחה בונים כרבי, אלא הוא שימש כסוחר. הוא היה יוצא ונכנס בירידים הגדולים, וראה עד לאותה עת ברכה בעמלו, אולם מתחת למדי המסחר הסתתרה לה דמות בעלת שיעור קומה רוחנית גבוהה. ר' שמחה בונים שעתיד להיות ברבות הימים מנהיגם של חסידים רבים, התחזק באמונה ויצא מחדרו של הרבי.

החורף קרב ובא ותחזיתו של ה'חוזה' החלה לקרום עור וגידים. תחילה היתה זו רעייתו של ר' שמחה בונים שנפלה למשכב. הרופאים המקומיים שהוזעקו למטתה פכרו את ידיהם ביאוש, לא לפני שרוקנו את כיסיו. ר' שמחה בונים מיהר לקרוא לרופאים גדולים אשר נלחמו על חיי אשתו, ובינתיים ממונו הלך ואזל. בינתיים גם ילדיו נפלו למשכב והוצאות הטיפול בהם עלו הון רב. רק כעבור מספר חודשים החלימו בני המשפחה, אך ר' שמחה בונים נותר נקי מנכסיו.

נמלך ר' שמחה בונים לנסוע לורשה רבתי לתור לו אחר פרנסה. בורשה עדיין לא התפשטה השמועה על מצבו העגום, ונחשב היה שם לגביר גדול. בהגיעו למקום שיכן את עצמו בבית מלון מפואר, והיה עוסק בתורה ובעבודה יומם ולילה. מפעם לפעם היה יוצא לשוק לתור אחר פרנסה, אולם ניכר היה שגזירת איבוד הפרנסה גזירה של ממש היא. כמו שכחו פתאום כל סוחרי ורשה כי סוחר בשם ר' בונים התהלך ביניהם, ואף לא נקישה אחת לא שמע ר' בונים על דלת חדרו שבמלון.

יום אחד ישב ר' בונים והחל לערוך את חשבונותיו. הוא החל להפנים את מצבו, ועולמו חשך עליו. הוא פרץ בבכי סוער מאין הפוגות. את כל מר ליבו שפך ר' בונים לפני אביו שבשמים משך שעה ארוכה. לפתע נשמעה נקישה על הדלת. הוא ניגב את דמעותיו ופתח את הדלת. היה זה שליח מאת הגבירה הצדקנית המפורסמת מרת תמר'ל ברגסון. "הסכת ושמע" פתח הלה, "נודע לה לגברת ברגסון כי כבודו מתמהמה כאן בעיר מזה שבועות מספר, מבלי לעסוק בשום מסחר מסויים. מתארת היא לעצמה כי כבודו יהיה פנוי לשמוע הצעת עבודה".

ר' שמחה בונים הנהן בראשו, והאיש המשיך: "גברת ברגסון מבקשת שתשמש כגזבר כספים ותנהל את חשבונותיה כאן בורשה. כמובן תמורת תשלום משכורת הולם". הרהר ר' בונים לעצמו: "משמעות הדברים היא שמשמים פתחו לי פתח בשערי ההצלחה, אם כן שטות תהיה מצדי להסכים לשמש פקיד שכייר אצל הגבירה". הוא פנה לשליח והודיע: "שוב אל גבירתך ואמור לה, כי הנני מוכן להכנס לתפקיד המוצע רק כשותף מלא בעסקים".

הגבירה שהכירה את כשרונותיו של ר' שמחה בונים הסכימה לתנאי, ואף הביאה לו סכום כסף נכבד מראש אתו יכול היה לשוב לביתו. העסקים של ברגסון נחלו באותה שנה הצלחה מרובה ור' שמחה בונים ראה ברכה גדולה בעמלו כשותף פעיל. בהזדמנות הקרובה מיהר ר' שמחה בונים לובלינה ונכנס לקודש פנימה. ה'חוזה' מיהר לקבל את פניו בשמחה ואמר לו: "בונים יקרי, אפשרות של דמעות לא הבאתי בחשבון, ושערי דמעות כידוע לך לא ננעלו..."

למדנו שגם כאשר נגזרה גזרה קשה על האדם יכול הוא לשנותה ע"י דמעות. דבר זה אמור כלפי כל השנה, לא כל שכן בראש השנה גופא. זהו הטעם לקריאת פרשת שילוח הגר וישמעאל בראש השנה, שהרי בפרשה זו מסופר שכאשר כלו מימיהם וישמעאל היה בסכנה, מיד "ותשא קולה ותבך". ומה כתיב מיד אח"כ: "וישמע אלוקים אל קול הנער". למדנו שבאמצעות דמעות ניתן לשנות את הגזרה. (מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

בקשות פרטיות

שאלה: האם מותר להתפלל בר"ה ויוה"כ שחל בשבת על צרכים פרטיים? וכן האם מותר לבכות? **תשובה:** מותר לבקש בימים אלו כל הבקשות הפרטיות והכלליות, לפי שימים אלו הוקבעו לבקשות ותחנונים לפני מ"ה הקב"ה (ארחות רבנו ח"ב עמ' קפ"א בשם החזו"א). ואף כשחל בשבת אין לחשוש משום בקשת רחמים ושאלת צרכיו בשבת, ומשום כן כשמתפללים על חולים, בעת "מי שברך" אין צריך לומר "שבת (או יו"ט) היא מלזעוק (מטה אפרים סי' תקפ"ד כ"ב) וכמו כן נוהגים לבכות ולהוריד דמעות בתפילת ר"ה ויוה"כ, אף שחל בשבת (מטה אפרים סי' תקפ"ב כ"ח, והא דכתב הגר"א ב"מ"עשה רב" אות ר"ז שאסור לבכות, כוונתו בכייה שהיא ממחשבת עצבות וצער ולא בכי של התרגשות). אולם במשנ"ב כתב שאין אומרים "אבינו מלכנו" בשבת משום שאין לבקש צרכיו בשבת. וי"ל דהתם משום שכל הציבור אומרים ביחד משא"כ כאשר כל אחד מבקש בלחש י"ל שאפשר. (הגר"א דינר שליט"א, מים חיים)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת שימל להולדת הבת משפחת הרב ארז זיו לאירוסי הבן משפחת בוכניק להולדת הבת
גני הדר-עמישב: משפחת קריינדלר לאירוסי הבת משפחות רובין – לוינגר להולדת הבן הנכד

לתושבי פתח תקוה

ברכת כתיבה וחתומה טובה

הנהלת היחידה לתרבות חרדית

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

